

Darbotvarkės
„Tvari mokykla 2030“
mokyklų 2025 m. įsivertinimo
duomenų analizė

**TVARI
MOKYKLA**
2030

LINEŠA
LIETUVOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO AGENTŪRA

Turinys

Įžanga	3
Sąvokos ir trumpiniai	4
I. Darbotvarkė „Tvari mokykla 2030“	5
Darbotvarkės tikslas ir uždaviniai	6
Darbotvarkės veiklose dalyvaujančios mokyklos	6
Tvarių mokyklų įsivertinimo vadovas	7
II. Mokyklų duomenų analizė	9
Pagal įsivertinimo duomenis	9
Rodiklių analizė pagal jų išpildymą: įgyvendinta, tobulintina ir neaktualu	12
Pagal įgyvendintus rodiklius	14
Išvados	21

Įžanga

Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja 2015 m. rugsėjo 15 d. paskelbė Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 metų, kurią sudaro priemonių planas, apimantis 17 darnaus vystymosi tikslų (DVT). Kompleksinis DVT susietumas skatina vystymąsi įvairiose srityse: nuo švietimo, skurdo mažinimo, kovos su klimato kaita, išteklių valdymo iki tvarios energetikos ar lyčių lygybės.

2024 m. Lietuvos neformaliojo švietimo agentūra (LINEŠA) parengė darbotvarkę „Tvari mokykla 2030“, kuria siekiama prisidėti prie Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkės įgyvendinimo bei atkreipti dėmesį, kad švietimo sistemos kontekste ypač svarbūs Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkės 4-asis ir 11-asis tikslai. Jais siekiama užtikrinti visą apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi bei pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs.

Sąvokos ir trumpiniai

Darbotvarkė	Darbotvarkė „Tvari mokykla 2030“ ¹
DVT	Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos patvirtinta Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 metų su 17 tarpusavyje susijusių darnaus vystymosi tikslų
Įsivertinimas	Mokykla atlieka tvarumo būklės įsivertinimą, naudojantis „Tvarių mokyklų įsivertinimo vadovu“
LINEŠA	Lietuvos neformaliojo švietimo agentūra
Mokykla	Darbotvarkė „Tvari mokykla 2030“ veiklose dalyvaujančios mokyklos ir jų padaliniai: bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo mokyklos (ikimokyklinį, priešmokyklinį bei kitą neformalųjį vaikų švietimą bei formalųjį švietimą papildantį ugdymą vykdančios įstaigos) bei profesinio mokymo įstaigos.
„Tvarumo brūkšnė“ arba I–III pakopos	Darbotvarkė nustato į Darbotvarkės veiklas įsitraukusių mokyklų atitikimą I–III pakopų sistemai, kai III-ioji – aukščiausioji pakopa
Vadovas	„Tvarių mokyklų įsivertinimo vadovas“ ² – įrankis, skirtas Darbotvarkės „Tvari mokykla 2030“ mokykloms, norinčioms nusistatyti (įsivertinti) tvarumo būklę
Vertinimas	Kartą per dvejus metus LINEŠA vertinimo grupė vykdo nacionalinį į darbotvarkės „Tvari mokykla 2030“ veiklas įsitraukusių mokyklų vertinimą

¹ Darbotvarkė „Tvari mokykla 2030“ ir jos įgyvendinimo gairės (žiūrėta 2025 m. lapkričio 15 d.) Prieiga internete: https://www.lmnsc.lt/uplfiles4/Tvari%20mokykla%202030%20%C4%AFgyvendinimo%20gair%C4%97s_darbotvark%C4%97.pdf

² Darbotvarkės „Tvari mokykla 2030“ Tvarių mokyklų įsivertinimo vadovas (žiūrėta 2025 m. lapkričio 15 d.) Prieiga internete: https://www.lmnsc.lt/uplfiles4/Tvari%C5%B3%20mokykl%C5%B3%20%C4%AFsivertinimo%20vadovas_n.pdf

I. Darbotvarkė „Tvari mokykla 2030“

LINEŠA parengė Darbotvarkę „Tvari mokykla 2030“³ (toliau – Darbotvarkė), kuri sudaryta iš 8 sričių ir 177 rodiklių ir kviečia Lietuvos mokyklas konkrečioms veiksmams, įgalinantiems mokyklų bendruomenes tiesiogiai prisidėti prie darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo. Darbotvarkę sudaro priemonių sistema, kuri siūlo nuoseklų tvarumo principų įgyvendinimą mokyklos gyvenime diegiant tvarumą į ugdymo turinį, aplinkas ir infrastruktūrą ar bendruomenes.

Darbotvarkėje norinčios dalyvauti mokyklos pirmiausia turi atlikti savarankišką mokyklos tvarumo būklės įsivertinimą pagal „Tvarių mokyklų įsivertinimo vadovą“ (toliau – Įsivertinimas). Įsivertinimo metu išmokstama pastebėti, įvertinti ir pripažinti visa tai, ką įprastai daro gausi ir įvairialypė mokyklos bendruomenė Darbotvarkės kontekste. Antrasis etapas – savivaldybių koordinatoriaus rekomendacijos. Trečiasis etapas – LINEŠA vertinimo grupė vykdo nacionalinį tvarių mokyklų vertinimą (toliau – Vertinimas). Po šių etapų mokyklos priskiriamos atitinkamoms pakopoms: I-ajai, II-ajai, arba III-ajai, kur III-ia pakopa – aukščiausia galima. Duomenų analizėje naudojami visų paraiškas pateikusių mokyklų įsivertinimų duomenys.

Darbotvarkės įgyvendinimas numatytas iki 2030 metų, todėl mokyklos turi galimybę pasirinkti sau tinkamą pokyčių tempą. Priklausomai nuo startinės pozicijos ir mokyklos bendruomenės įdirbio, aukštesnės pakopos siekimas gali trukti 2–3 metus. Svarbiausia, kad pokytis mokykloje būtų ilgalaikis, o dalyvavimas veiklose – nuoseklus.

³ Darbotvarkė „Tvari mokykla 2030“ ir jos įgyvendinimo gairės (žiūrėta 2025 m. lapkričio 15 d.) Prieiga internete: https://www.lmns.lt/uplfiles4/Tvari%20mokykla%202030%20%C4%AFgyvendinimo%20gair%C4%97s_darbotvark%C4%97.pdf

Darbotvarkės tikslas ir uždaviniai

Darbotvarkės tikslas – įgalinti mokyklas realiai prisidėti prie darnaus vystymosi, keistis ir tapti tvarių praktikų pavyzdžiais.

Darbotvarkės uždaviniai:

1. Parengti mokyklos aplinkų tvarumo įsivertinimo įrankį bei įgalinti mokyklas juo naudotis.
2. Parengti savivaldybių koordinatorius, užtikrinti Darbotvarkės dalyvių kompetencijų ūgtį, įgyvendinti tarptautines tvarių mokyklų mobilumo programas.
3. Plėtoti gerųjų patirčių sklaidą.
4. Sukurti vieningą Darbotvarkės informacijos sistemą.

Įgyvendinant tikslą ir uždavinius siekiama, kad iki 2030 metų tvarumo pokyčiai būtų įgyvendinti visose Lietuvos mokyklose.

Darbotvarkės veiklose dalyvaujančios mokyklos

Darbotvarkės veiklose gali dalyvauti formalųjį švietimą vykdančios įstaigos bei jų padaliniai (pradinė mokykla, progimnazija, pagrindinė mokykla, gimnazija bei profesinio mokymo įstaigos) ir neformalųjį švietimą vykdančios įstaigos (ikimokyklinį, priešmokyklinį bei kitą neformalųjį vaikų švietimą papildantį ugdymą vykdanči įstaiga).

Darbotvarkės veiklose dalyvaujančiai mokyklai būdingi požymiai:

- mokinių įsitraukimas į darnų vystymąsi (žinojimu ir kompetencijomis grįsti pokyčiai);
- darnaus vystymosi tikslais ir uždaviniais grindžiami pokyčiai mokyklų aplinkose ir infrastruktūroje;
- tvarių mokyklų bendruomenių kūrimas, įtrauktis į mokyklos tvarius pokyčius;
- ugdymo (-si), aplinkų ir bendruomenių sąveikos mechanizmo kūrimas.

Tvarių mokyklų įsivertinimo vadovas

Mokykla, norėdama pradėti Darbotvarkės veiklas, pirmiausia atlieka atstovaujamos mokyklos tvarumo būklės įsivertinimą vadovaujantis „Tvarių mokyklų įsivertinimo vadovu“ (toliau – Vadovas). Įsivertinimo proceso metu mokykla suskirsto 177 Vadovo rodiklius į vieną iš trijų kategorijų (neaktualu/neįgyvendinta arba nebūdinga; tobulintina; įgyvendinta) pagal rodiklio išpildymą ataskaitos pildymo momentu:

Neaktualu / neįgyvendinta –

rodiklis nebūdingas mokyklai arba neaktualus dėl mokyklos tipo, specifikos, vietovės, kurioje yra mokykla ir kitų priežasčių.

Tobulintina – rodiklis iš dalies būdingas mokyklai, tačiau yra galimybių ir iniciatyvų tobulinimui. Mokykla nusimato siekti rodiklio įgyvendinimo jo gerinimo linkme.

Įgyvendinta – rodiklis įgyvendintas mokykloje, yra teigiamų patirčių.

1 kriterijus: ENERGIJOS NAUDOJIMAS	
Mokykloje energija naudojama vadovaujantis tvarumo principais.	
	☐ ☐ ☐
Vadovaujamasi energijos vartojimo audito, kuris atnaujinamas kartą per 5 metus, išvadomis.	☐ ☒ ☐
Mokykla turi pastato energetinio efektyvumo (žaliojo pastato) sertifikatą.	☐ ☐ ☒
Mokykla turi energetinių rodiklių viziją ir planą.	☒ ☐ ☐

1 pav. „Tvarių mokyklų įsivertinimo vadovas“ skirtas įsivertinti mokyklos tvarumo situaciją

Darbotvarkė kuria tvarias jungtis švietimo sistemoje tarp ugdymo turinio, aplinkų ir bendruomenių, skatindama nuoseklius ir ilgalaikius pokyčius, išskiriant Vadove pateiktas 8 sritis ir jose pateiktus rodiklius (15–30).

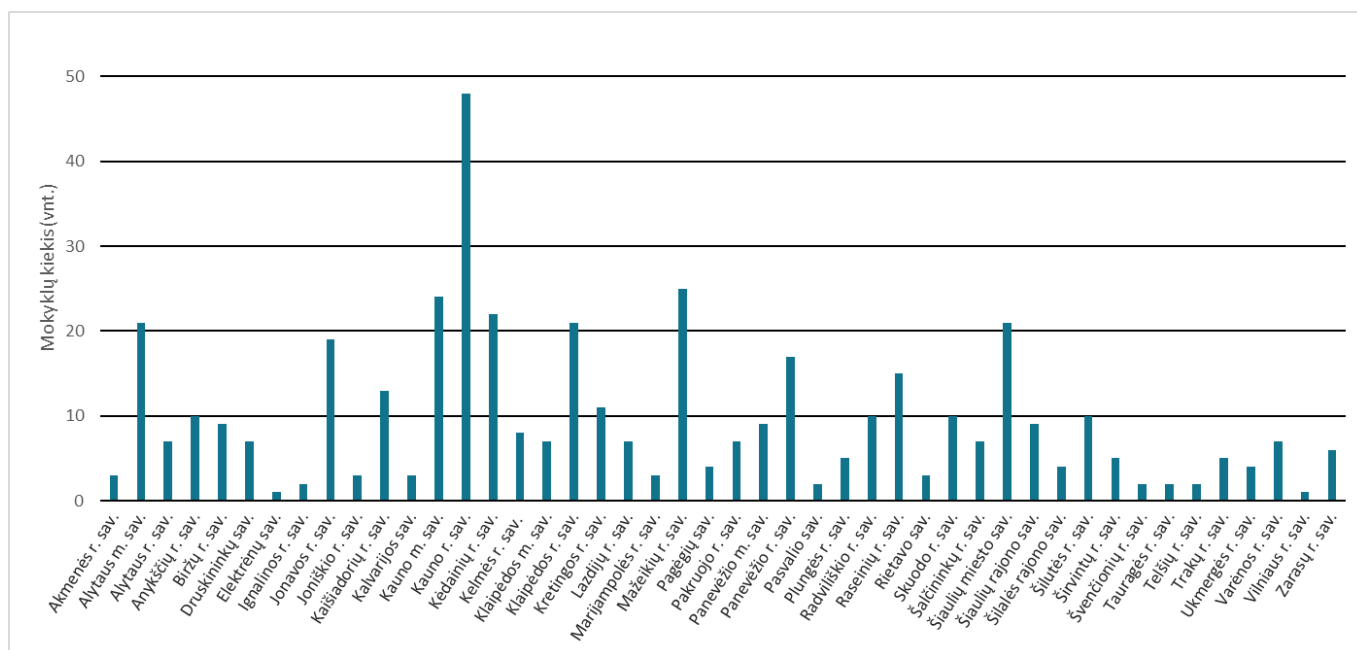
1 lentelė. Darbotvarkę sudaro 8 sritys ir atitinkamas rodiklių kiekis:

Srities pavadinimas	Rodiklių kiekis (vnt.)
1 sritis „Išteklų tausojimas ir prieinamumas“ Mokykloje energija ir vanduo naudojami vadovaujantis tvarumo principais, taupomi ištekliai, kuriama išmani ir tausojanti naudojimo ir stebėsenos sistema, visiems skirtingų poreikių bendruomenės nariams sudarytos sąlygos patogiam poreikių tenkinimui, turinti ugdomąjį potencialą.	27
2 sritis „Judumas“ Užtikrinta saugi judumo sistema, kuriamos jungtys su miesto, gyvenvietės transporto sistema, formuojamas mokyklos judumo planas. Mokykloje propaguojamas tvarus judumas ir kuriama jo infrastruktūra, vykdoma saugaus eismo edukacija.	25
3 sritis „Bendruomenės įtraukimas“ Visa bendruomenė turi galimybę dalyvauti planuojant, keičiant mokyklos aplinką, kuriama psichologinė gerovė, lygios galimybės, terpė bendruomenės narių saviraiškai. Aplinka saugi skirtingų poreikių ir požiūrių asmenims.	17
4 sritis „Kultūros ir gamtos paveldas“ Mokyklos teritorijoje ir aplinkoje saugomas paveldas, biologinė įvairovė, sudarytos galimybės jos turtinimui. Saugomi negyvosios gamtos objektai. Gerbiamas nematerialus paveldas, puoselėjama skirtingų tautų, kultūrų bendruomenės narių saviraiška, tradicijos.	22
5 sritis „Saugumas ir sveikata“ Užtikrinama bendruomenės narių civilinė sauga, bendruomenės nariai vadovaujasi sveikos gyvensenos principais, higienos normomis, mokyklos aplinka pritaikyta saugiam ir sveikam gyvenimo būdui.	17
6 sritis „Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas“ Kuriami vartojimo įpročiai, mažinantys poveikį aplinkai, mažinami atliekų kiekiai, naudojami tvarūs produktai ir gaminiai, kuriama atliekų srautų, nuotekų, mokyklos aplinkos kokybės stebėseną, imamas kokybę gerinančių pokyčių.	30
7 sritis „Viešosios erdvės“ Kuriamos saugios, patrauklios ir prieinamos mokyklos vidaus ir lauko erdvės, tausojančios gamtą. Skatinamas jų daugiafunkcis naudojimas edukacijai, poilsiui, sportui. Erdvės pritaikytos sveikam gyvenimo būdui, sudarytos galimybės naudotis ne tik pamokų metu, bet visais metų laikais bei įvairioms bendruomenės grupėms.	24
8 sritis „Vietovių ryšiai“ Prisidedama prie tvarumu grįstų įvairialypių miestų, gyvenviečių, kaimų ryšių stiprinant nacionalinę ir regionų plėtrą. Prisidedama prie trumpų tiekimo grandinių, vykdomi žalieji pirkimai. Skatinamas savo krašto pažinimas, mokyklos aplinka pristato vietovę, regioną atvykstantiems (mokyklų muziejai, turizmo plėtotė).	15

II. Mokyklų duomenų analizė

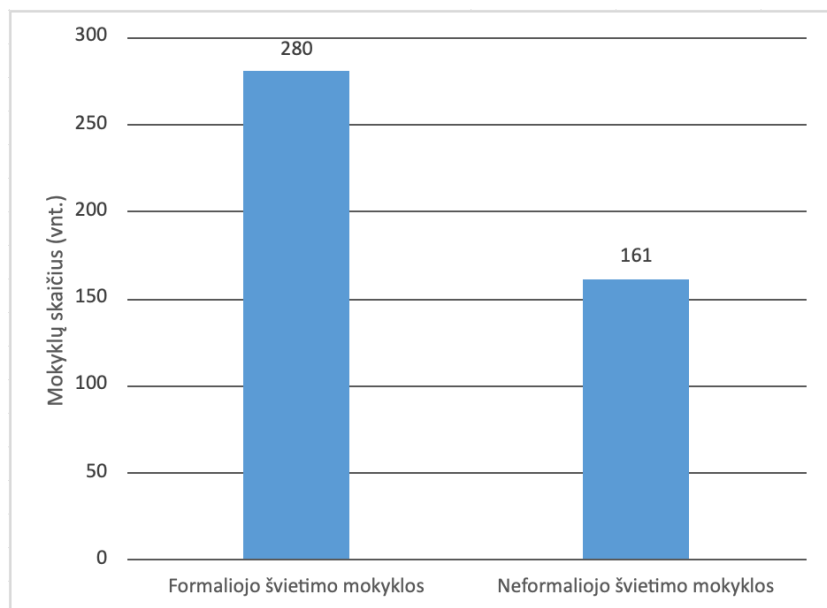
Pagal įsivertinimo duomenis

2024 m. Darbotvarkės veiklose pradėjo dalyvauti 465 mokyklos iš 46 savivaldybių: 461 valstybinės arba savivaldybės mokyklos ir 4 nevalstybinės mokyklos bei jų padaliniai (2 pav.). Išsamius duomenis pateikė ne visi dalyviai, dėl to ataskaitoje pateikiama 441 mokyklos duomenų analizė.

2 pav. 2024 m. Darbotvarkės veiklose dalyvaujančios mokyklos pagal savivaldybes.

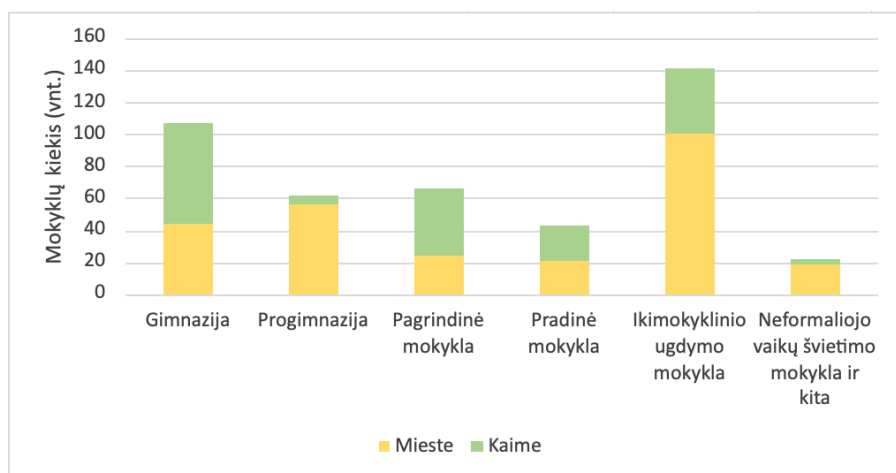
Darbotvarkėje daugiausia dalyvauja formaliojo švietimo mokyklos (3 pav.). Tarp neformaliojo švietimo įstaigų dominuoja ikimokyklinio ugdymo mokyklos (2 lentelė). Vienos mokyklos yra aktyvesnės kaimo vietovėse, o kitos – miestuose (4 pav.)

3 pav. 2024 m. Darbotvarkės veiklas vykdančios mokyklos.

2 lentelė. 2024 m. Darbotvarkės veiklas vykdančios mokyklos.

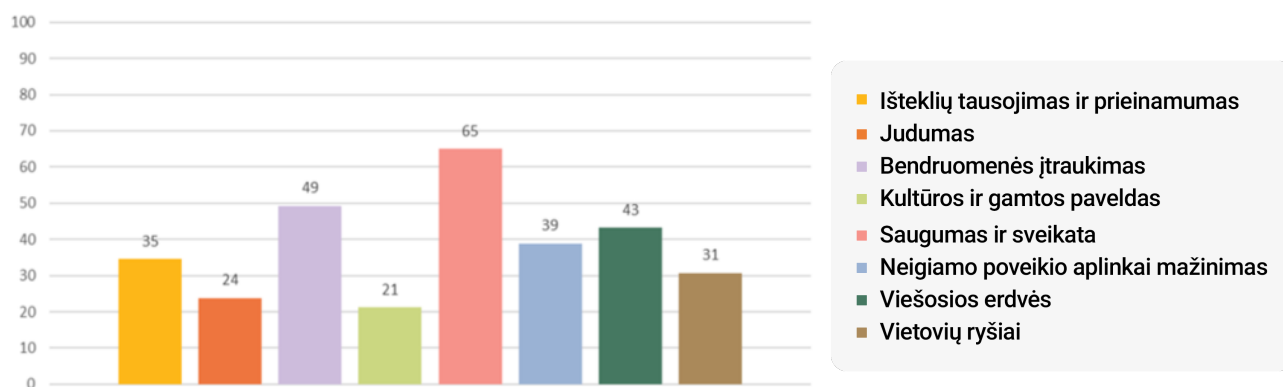
2024 m. Darbotvarkės mokyklos	
Ikimokyklinio ugdymo mokykla	141
Gimnazija	107
Progimnazija	62
Pagrindinė mokykla	66
Pradinė mokykla	43
Neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir kita	22
Iš viso:	441

4 pav. 2024 m. Darbotvarkės veiklas vykdančių mokyklų įsitraukimas pagal vietovę.

Darbotvarkėje dalyvaujančių mokyklų įgyvendinto vidutinio rodiklių kiekio (proc.) analizė parodo, kurios Darbotvarkės sritys dalyviams prioritetinės, o kurios turi vidutiniškai mažiausiai įgyvendintų rodiklių (5 pav.). Daugiausiai įgyvendintų rodiklių mokyklose turi:

- 5 sritis „Saugumas ir sveikata“: Darbotvarkės mokykla yra vidutiniškai įgyvendinusi 65 proc. rodiklių, t.y. apie 11 rodiklių iš 17 galimų;
- 3 sritis „Bendruomenės įtraukimas“: 49 proc. arba 8,33 rodiklio iš 17 galimų.

5 pav. 2024 m. vidutinis įgyvendintų rodiklių kiekis (proc.) tenkantis vienai Darbotvarkės mokyklai

Dvi sritys, turinčios mažiausiai įgyvendintų rodiklių:

- a) 4 sritis „Kultūros ir gamtos paveldas“: 21 proc., 4,62 rodiklio iš 22;
- b) 2 sritis „Judumas“: 24 proc. arba 6 rodikliai iš 25.

„Saugumas ir sveikata“ srityje dažniausiai įgyvendinti rodikliai yra „Pirmosios pagalbos priemonės prieinamos visiems“ bei „Visiems mokiniams sudarytos sąlygos valgykloje gauti subalansuotos mitybos produktus ir patiekalus“. Rečiau įgyvendinami šios srities 1 kriterijaus „Civilinė sauga“ ir 4 kriterijaus „Sveikos mitybos švietimas“ rodikliai, pavyzdžiui „Sukurta aplinka, skatinanti lėtą ir dėmesingą valgymą, socialinį bendravimą“.

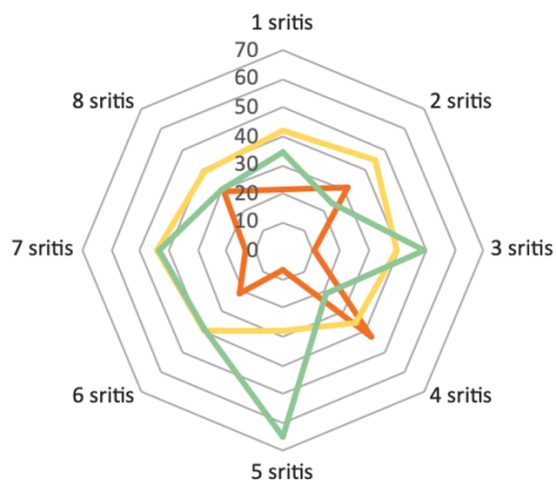
Rodiklių analizė pagal jų išpildymą: įgyvendinta, tobulintina ir neaktualu

Vidutinės 2024 m. Darbotvarkės mokyklos tvarumo būklė pristatoma pagal įgyvendintų, tobulintinų ir neaktualių rodiklių vidutinius kiekius (proc.):

- a) įgyvendinta (žalia linija) – didžiausią įgyvendintų rodiklių kiekį turi 5 sritis „Saugumas ir sveikata“ (65 proc.) bei 3 sritis „Bendruomenės“;
- b) tobulintina (geltona linija) – visos aštuonios sritys dalyviams atrodo tolygiai įdomios ir vertos dėmesio bei geresnio išpildymo. Tobulintinų rodiklių kiekis – nuo 28 proc. iki 45 proc. Didžiausias tobulintinų rodiklių kiekis, t. y. tikėtina daugiausia pokyčių planuojama „Judumas“ srityje (45 proc.), o mažiausias rodiklių kiekis tenka „Saugumas ir sveikata“ 5 sričiai (28 proc.).

2024 m. mokyklų vidutinis rodiklių kiekis (proc.)

Neaktualūs rodikliai Tobulintini rodikliai Įgyvendinti rodikliai

Sritis	Vidutinis rodiklių kiekis (proc.)		
	Neaktualūs	Tobulintini	Įgyvendinti
1. Išteklių tausojimas ir prieinamumas	21	42	35
2. Judumas	31	45	24
3. Bendruomenės įtraukimas	11	39	49
4. Kultūros ir gamtos paveldas	43	36	21
5. Saugumas ir sveikata	6	28	65
6. Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas	22	39	39
7. Viešosios erdvės	13	44	43
8. Vietovių ryšiai	29	39	31

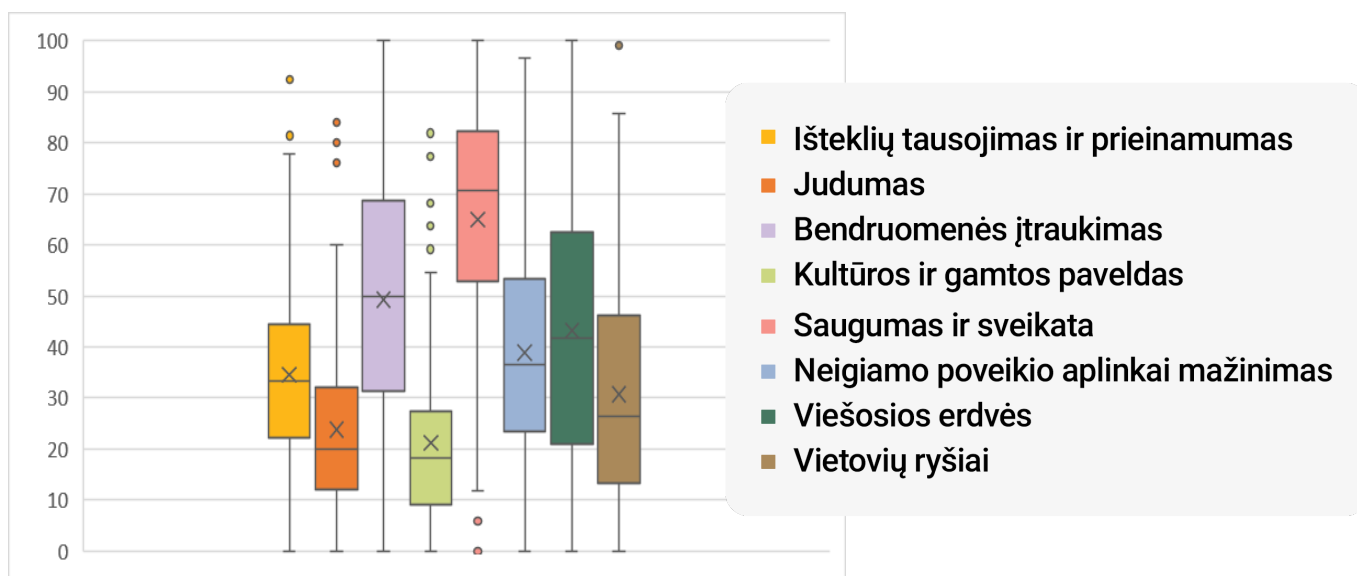
6 pav. 2024 metų Darbotvarkės mokyklos vidutinė tvarumo būklė.

- c) neaktualūs/neįgyvendinti rodikliai (raudona linija) – didžiausią šių rodiklių kiekį (proc.) mokyklos priskyrė 4 sričiai „Kultūros ir gamtos paveldas“ (43 proc.), o antroje vietoje – 2 sritis „Judumas“ (31 proc.).

Pagal įgyvendintus rodiklius

Darbotvarkės veiklas vykdančių mokyklų pasiskirstymas pagal įgyvendintų rodiklių kiekį pateikiamas 7 paveiksle, kuriame kiekviena spalvota „dėžutė“ atspindi aštuonių Darbotvarkės sričių būklę esamu momentu.

Spalvoti stulpeliai (dėžutė su „ūšais“) parodo rezultatus kiekvienoje iš aštuonių Darbotvarkės sričių. Vertikaliuoji ašis (kairėje) rodo įgyvendintų rodiklių procentą (nuo 0 iki 100 %). Horizontali linija dėžutės viduje yra mediana (antrasis kvartilis, 3 lentelė), t.y. rodiklis, parodantis vidutinės/tipiškos Darbotvarkės mokyklos pasiekimus.

7 pav. Mokyklų pasiskirstymas (n=441) pagal įgyvendintus rodiklius (proc.) aštuoniose Darbotvarkės srityse

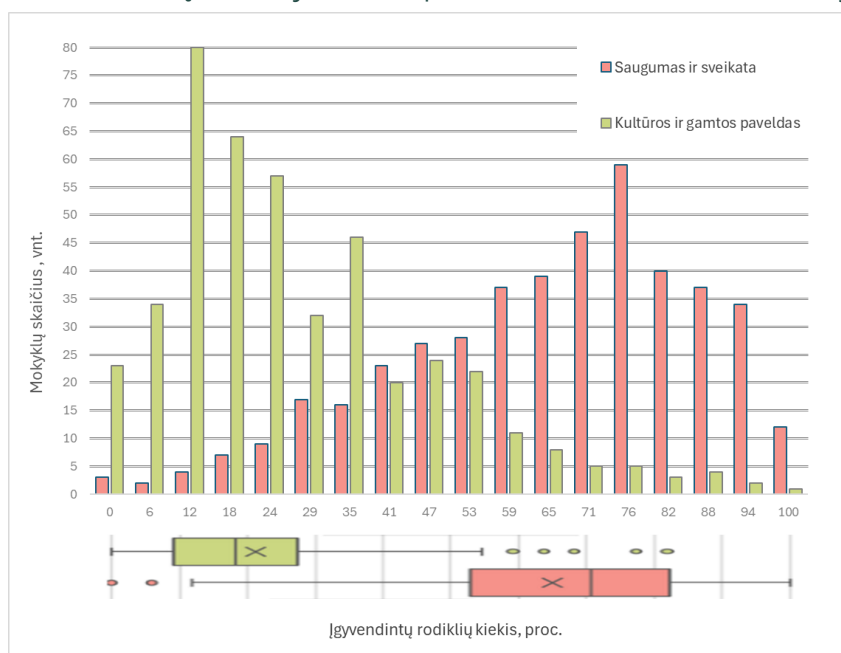
Spalvotas stačiakampis – tarpkvartilinis plotas (dėžutė) rodo 50 proc. mokyklų išsidėsčiusių aplink medianą. Dėžutės ribas žymi apatinis ir viršutinis kvartiliai (atitinkamai pirmasis ir trečiasis kvartiliai, 3 lentelė). Dėžutės plotis ir slinktis į vieną ar kitą pusę yra tolygus mokyklų pasiskirstymui pagal įgyvendintų rodiklių kiekį (8 pav. histograma ir spalvotos dėžutės). Linijos, išeinančios iš dėžutės („ūšai“), rodo po 25 proc. Darbotvarkės mokyklų pasiskirstymą įskaičiuojant atsiskyrusius taškus (7 pav.).

Dažniausiai įgyvendinamos sritys (aukšta mediana, 3 lentelė):

- „Saugumas ir sveikata“: ši sritis turi aukščiausią medianą – 70,56 %. Tai reiškia, kad pusė mokyklų yra įgyvendinusios iki 12 rodiklių iš 17 galimų.
- „Bendruomenės įtraukimas“: mediana yra 50 %. Tai antra pagal pažangumą sritis, kurioje pusė mokyklų įgyvendino pusę šios srities rodiklių.

Rečiausiai įgyvendinamos sritys (žema mediana, 3 lentelė)

- „Kultūros ir gamtos paveldas“: mediana yra 18,2 % – žemiausia iš visų sričių. Tai rodo, kad pusė mokyklų (t.y. 220) yra įgyvendinusios iki 4 rodiklių iš 22 galimų.
- „Judumas“: mediana yra 20 %.
- „Išteklų tausojimas ir prieinamumas“: mediana yra apie 33 %.

9 pav. Darbotvarkės mokyklų pasiskirstymas pagal įgyvendintą rodiklių kiekį (proc.) 4-oje ir 5-oje srityse (n=441)

Platus rezultatų išsibarstymas stebimas „Viešosios erdvės“ ir „Bendruomenės įsitraukimas“ srityse (7 pav.). Šios sritys yra plataus įgyvendinimo/suvokimo spektre. Tuo tarpu, „Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas“ rodo santykinai nedidelį dėmesį šios srities įgyvendinimui.

Tipiška 2024 m. Darbotvarkėje dalyvaujanti mokykla turi bazinį 4 srities „Kultūros ir gamtos paveldas“ įgyvendinimo supratimą. Dažniausiai įgyvendinti rodikliai: „Mokyklos teritorijoje nesodinamos ir reguliariai naikinamos invazinių augalų rūšys“ ir „Įrengtos biologinę įvairovę skatinančios priemonės (inkilai paukščiams ir šikšnosparniams, apdulkintojų sodai, vabzdžių viešbučiai, ornitochoriniai sodai ir kt.), įrengti informaciniai stendai, mokiniams suteikiamos stebėjimo priemonės (žiūronai, mikroskopai ir t.t.)“. Tarp rečiausiai įgyvendintų rodiklių patenka 3 kriterijaus „Vanduo lauko erdvėse“ ar 4 kriterijaus „Kita negyvoji gamta“ rodikliai, pavyzdžiui „Prie mokyklos įrengiami vandens telkiniai (kūdras, tvenkiniai ir kt.)“, „Želdynų (daržai, vejų ir kt.) laistymui naudojamas kritulių vanduo, taupant vandentiekio vandenį. Įrengti lietaus sodai“ ar „Įrengtos geologinių pavyzdžių ir naudingų iškasenų ekspozicijos, akcentuojant vietovės išskirtinumą“.

Aštuonių Darbotvarkės sričių medianos (antras kvartilis) bei didžiausių verčių stulpelis išryškina geriau įgyvendintas sritis, t.y. langeliai pažymėti tamsiai žalia spalva – didžiausi įgyvendintų rodiklių kiekiai atitinkamoje eilutėje ar atitinkamame stulpelyje. Šioje lentelėje matome, kad srityje „Saugumas ir sveikata“ 25 proc. pažangiausių mokyklų išsidėsto tarp 82,32–99,96 proc. įgyvendintų rodiklių. Tuo tarpu „Judumas“ bei „Kultūros ir gamtos paveldas“ – aukščiausios įgyvendintų rodiklių vertės atitinkamai siekia 84 ir 81,9 proc.

3 lentelė. Mokyklų pasiskirstymas pagal įgyvendintus rodiklius.

Srities pavadinimas	Mažiausia vertė	Pirmas kvartilis	Antrasis kvartilis	Trečiasis kvartilis	Didžiausia vertė
1. Išteklių tausojimas ir prieinamumas	0	22.20	33.30	44.40	92.50
2. Judumas	0	12.00	20.00	32.00	84.00
3. Bendruomenės įtraukimas	0	31.25	50.00	68.75	100.00
4. Kultūros ir gamtos paveldas	0	9.10	18.20	27.30	81.90
5. Saugumas ir sveikata	0	52.92	70.56	82.32	99.96
6. Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas	0	23.31	36.63	53.28	96.57
7. Viešosios erdvės	0	20.85	41.70	62.55	100.00
8. Vietovių ryšiai	0	13.20	26.40	46.20	99.00

Pagal patekimą į I–III pakopas

Darbotvarkės veiklas vykdančių mokyklų pasiskirstymas pagal pakopas rodo, kad pasiekti aukščiausią lygį, t.y. III-ią pakopą, yra sudėtingiausia. Šiai pakopai priskirtos tik 24 mokyklos, o I-oje pakopoje – net 294 mokyklos.

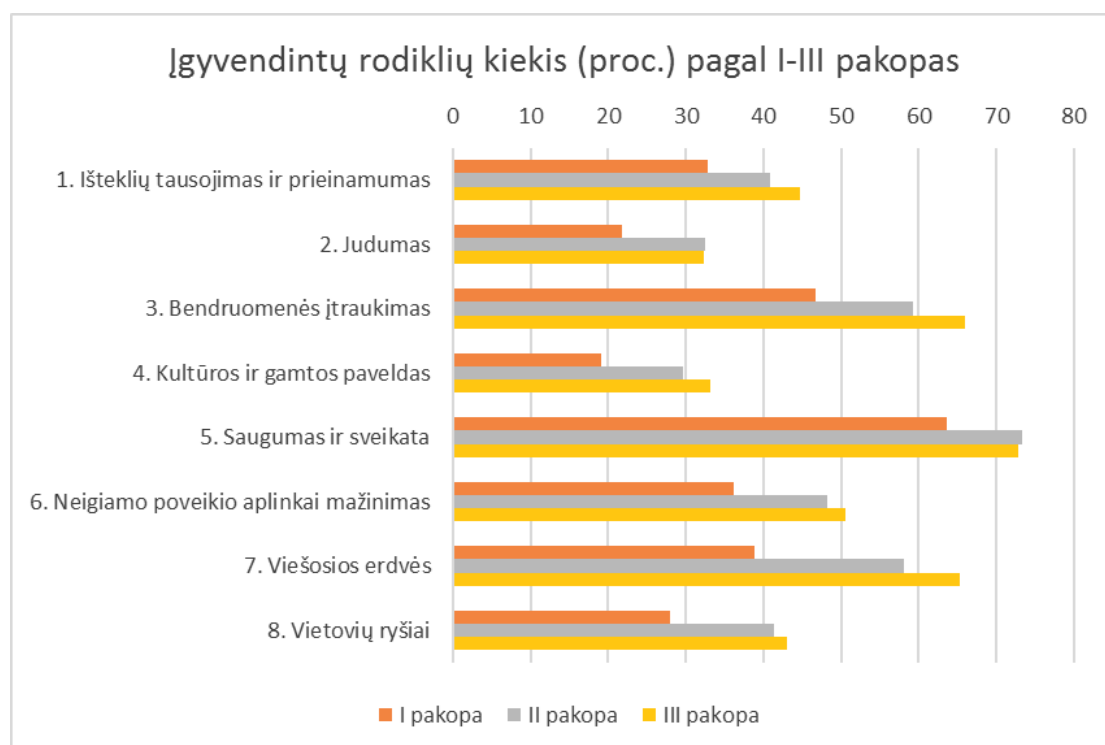
4 lentelė. Darbotvarkėje dalyvaujančių mokyklų pasiskirstymas pagal pakopas

2024 m. Darbotvarkės mokyklos

Pakopa	Mokyklos (vnt.)
nesiekia I pakopos	61
I pakopa	294
II pakopa	86
III pakopa	24
Iš viso:	465

Savarankiškas mokyklos tvarumo būklės įsivertinimas bei darbų prioritetų sudėliojimas strateginiuose planuose ir įsitraukimas į Darbotvarkės bendruomenės veiklas padeda pagreitinti progresą tvarumo link. Vertinimų metu pastebėta, kad Darbotvarke naudojamas kaip tvarumo kompasu ir dėl to pokytis vyksta visose aštuoniose Darbotvarkės srityse. Po 2025 m. balandžio–liepos mėn. Vertinimo, t.y. tiesioginių susitikimų su II-os ir III-ios pakopų mokyklomis, vertinimo grupės sprendimu buvo pakoreguotas maždaug 20-ies mokyklų priskyrimas II-ai arba III-iai pakopai.

Palyginus I–III pakopų mokyklas 9 paveiksle matome, kiek stipriai II-os ir III-ios pakopos mokyklos išsiveržia į priekį palyginus su kitomis mokyklomis. II-os ir III-ios pakopos mokyklų įgyvendintų rodiklių kiekis nuo I-os pakopos mokyklų 10 proc. ir daugiau skiriasi šiose srityse: „Bendruomenės įtraukimas“, „Viešosios erdvės“ ir „Vietovių ryšiai“.

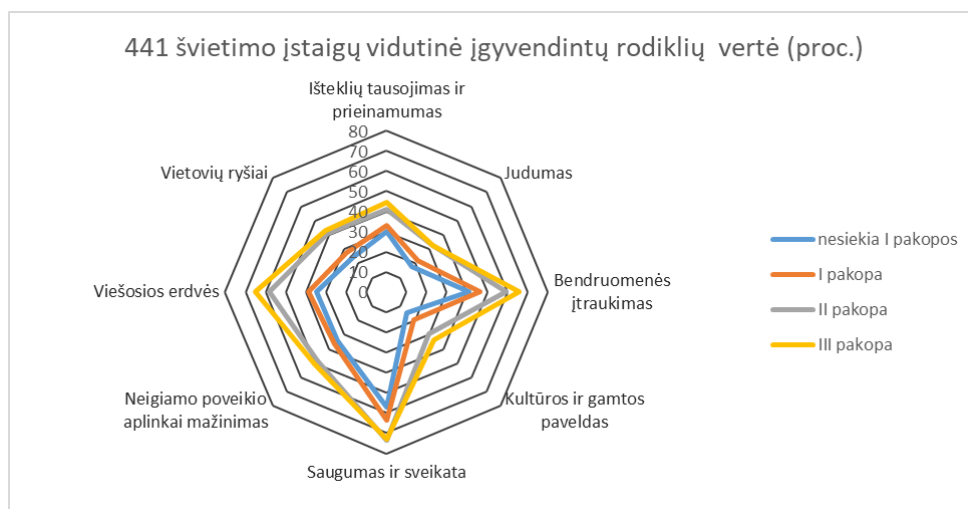

10 pav. Vidutinis įgyvendintų rodiklių kiekis pagal I–III Darbotvarkės pakopas.

Mokyklų gerosios praktikos, ypač tų sričių, kurių įgyvendinimui trūksta įgūdžių, pristatomos „Tvari mokykla 2030“ konferencijose, tiksliniuose mokyklų vizituose, virtualiuose renginiuose, apdovanojimuose. Šie renginiai buria Darbotvarkės veiklose dalyvaujančias mokyklas bei norinčius prisijungti. Sukuriama bendruomeniška aplinka, kuri padeda dalintis unikaliomis praktikomis. Mokytojai turi daug teorinių žinių, o Darbotvarkė kviečia jas pritaikyti, įgyvendinti ir praktikuoti. Kartais visiems žinomos, bet retai praktiškai naudojamos idėjos šioje bendruomenėje yra išryškinamos, pastebimos ir aptariamoms nacionalinių vertinimų metu, lankantis kitose mokyklose Lietuvoje bei kitose Europos šalyse. Pavyzdžiui, vis dar retai įgyvendinama praktika į ugdymo veiklas mokyklose įtraukti Darnaus vystymosi tikslus, kuriuos

Jungtinės Tautos paskelbė dar 2015 metais. Vis dar pasitaiko, kad Darbotvarkės veiklas pradėjusios mokyklos savo pasiekimus ir darbus vertina pernelyg griežtai/savikritiškai, dėl to galutiniai rezultatai po nacionalinio vertinimo gali nesutapti. Po pirmų dalyvavimo Darbotvarkės veiklose metų mokyklos savo veiklas pradeda vertinti objektyviau.

10 paveiksle pateikiamas vidutinis įgyvendintų rodiklių kiekis pagal Darbotvarkės sritis ir pakopas. Pastebima, kad 7 srities „Viešosios erdvės“ rodikliai II-os ir III-ios pakopos mokyklose įgyvendinti dažniau nei I-os pakopos mokyklose.

10 pav. Įgyvendintų rodiklių kiekis pagal Darbotvarkės sritis ir pakopas.

Išvados

Vadovaujantis Įsivertinimą atlikusių mokyklų duomenimis galime daryti tokias išvadas:

- Aktyviausiai Darbotvarkėje dalyvauja ikimokyklinio ugdymo mokyklos ir gimnazijos. Taip pat stebima, kad į Darbotvarkę labiau įsitraukia kaimiškų vietovių švietimo įstaigos.
- Vidutinės 2024 m. Įsivertinimą atlikusios mokyklos profilis pagal vidutinį daugiausiai ir mažiausiai įgyvendintų rodiklių kiekį atrodo taip: daugiausiai įgyvendintų – 5 srityje „Saugumas ir sveikata“ (65 proc.) ir 3 srityje „Bendruomenės įtraukimas“ (49 proc.). Mažiausiai įgyvendintų rodiklių – 4 srityje „Kultūros ir gamtos paveldas“ (21 proc.) ir 2 srityje „Judumas“ (24 proc.).
- Neaktualių/neįgyvendintų rodiklių kiekiu pirmauja 4 sritis „Kultūros ir gamtos paveldas“ (43 proc., t.y. beveik 10 rodiklių iš 22 galimų). Visos mokyklos planuoja tobulinti visas aštuonias Darbotvarkės sritis, o dvi sritys, kuriose mokyklos planuoja siekti/norėtų ryškiausio pokyčio – „Judumas“ (45 proc.) ir „Viešosios erdvės“ (44 proc.). Rodiklių suskirstymas į tris kategorijas išryškina ne tik esamą mokyklos profilį, bet ir pasirinkimą tam tikra kryptimi tobulinti arba netobulinti atitinkamos Darbotvarkės srities.
- 75 proc. mokyklų yra įgyvendinę 50 proc. ir daugiau „Saugumas ir sveikata“ rodiklių, o mažiausiai įgyvendinta „Kultūros ir gamtos paveldas“ rodiklių – 75 proc. mokyklų nesiekia 30 proc. (t.y. 7 rodiklių) išpildymo.